

ROLUL TATĂLUI ȘI AL MAMEI ÎN FAMILIE

- Masculin și feminin, mărci culturale tradiționale -

În familia „tradițională” regăsim modelul străvechi al familiei lăsat moștenire de străbunii noștri, arhetip ce păstrează datele esențiale ale unor relații interumane firești. Familia tradițională este sinonimă cu familia „pur și simplu”, iar rădăcinile ei culturale coboară până în trecutul foarte îndepărtat. Încă de la originea civilizației tradiționale românești, remarcăm anumite caracteristici extrem de sugestive din perspectivă culturală. Familia românească era una extinsă. În aceeași casă puteau să viețuiască două sau trei generații (soțul și soția, copiii, bunicii și străbunicii). Între generații exista un respect firesc, natural, bazat pe faptul că sfaturile pe care le dădeau vârstnicii se fundamentau pe o îndelungată experiență de viață. În plus, tinerii deprindeau tainele unei meserii, cu care își câștigau mai târziu existența, de la părinții lor. În vremurile noastre, mulți vociferează isteric că genul persoanei (masculin sau feminin) este o simplă chestiune de opțiune personală. În satul tradițional românesc existau meserii tipic bărbătești, așa cum cu altele se îndeletniceau doar femeile. Bărbații se ocupau cu aratul și semănatul, coseau fânul sau grâul, preparau vinul și rachiul, se îngrijeau de stupii de albine, vâneau, pescuiau, erau olari căutați și pietrari renumiți. Femeile secerau cerealele (în special grâul), cărau apa de la fântână, coceau pâinea în cuptor, pregăteau în vase de lut hrana pentru întreaga familie. Dar nu făceau doar atât. Cultivau cânepa, o torceau, înălbeau pâza țesută în casă, alegeau borangicul din care, mai târziu, își vor țese maramele, pe care la le vor purta diferite sărbători. Alte meserii sau ocupații presupuneau cooperarea dintre soț și soție. Cojocarul croia pieptarul din pieile tăbăcite de el, iar soția le broda. Meșterul olar plămădea din lut vasele, le așeza în cuptor ca să fie arse, iar soția sa le decora. Copiii creșteau în această ambianță în care mama le oferea afecțiunea ei, iar tata îi învăța cum să se descurce în viață. Când nu avea în grijă cui să îl lase, mama lua cu sine pruncul. Acesta dormea de multe ori la umbra căruței. Când era nevoită să pornească la drum, îl purta în spate, într-un leagăn din lemn. Alteori, leagănul era improvizat din mai multe bețe și dintr-o bucată de pânză țesută în casă. Pruncul dormea acolo unde o chemau pe mama să grijile traiului de zi cu zi. Dacă mama avea de muls oile, micuțul se odihnea într-o albie, învelit în cojoc. Dacă mama avea lână de tors, stând pe prispa casei, în timp ce mâinile sale țineau caietul și învăteau fusul, ea veghea, în același timp, somnul liniștit al copilului. Când creșteau mai marișori, copiii începeau să-și ajute părinții la muncile gospodărești. Dădeau de mâncare păsărilor și animalelor din ogradă, cărau apă de la izvor în găleți, culegeau din pădure plante pentru ceaiuri, ciuperci, vreascuri pentru foc. Fetite de deprindeau de la mama sau bunica cusutul și brodatul. Feciorii își ajutau tații la fânează: coseau fânul, greblau, îl strângeau și îl aduceau acasă în căruțe. Întreaga familie lua parte la → →

strânsul fânului. În pauză își mai trăgeau sufletul și îmbucau din hrana adusă în oale de lut, care erau transportate la arie în coșuri din piele. Iată, prin urmare, că masculinul și femininul sunt concepte specifice culturii tradiționale românești. Ele nu sunt o invenție de dată recentă menită să discrimineze anumite categorii sociale. În familia tradițională românească, micuții primeau o educație morală și religioasă care le oferea mijloacele necesare pentru propria devenire spirituală. Din poveștile și legendele auzite din gura bunicilor învățau că, în ciuda aparențelor, este mai bine să alegi să te situezi în viață de partea binelui. Duminicile și cu ocazia sărbătorilor, întreaga familie se îndrepta spre Biserică, ducând fiecare darul lor. Părinții îi închinau pe copii în biserică, la icoană, iar când se plimbau prin sat, la troițele ridicate la răscrucile drumurilor. Această întrepătrundere a vieții generațiilor mai în vârstă cu cele mai tinere făcea ca, la nivel familial și comunitar, coeziunea dintre oameni să fie mult mai mare decât în societățile industrializate sau în cele postindustriale. Dintotdeauna omul a primit determinațiile spirituale necesare pentru a fi cu adevărat om doar într-un mediu familial, iar familia nu a cunoscut în istoria umanității decât două forme: de nucleu (soț, soție și copii) sau extinsă (părinți, copii, unchi, bunici și alte rude). În istorie, neamurile se definesc în funcție de trei indici majori: limba vorbită, teritoriul și valori comune. Pentru strămoșii noștri, familia a reprezentat o valoare esențială pentru viață. Noi, cei de astăzi, ne păstrăm legătura spirituală cu înaintașii noștri în măsura în care împărtășim aceleași valori; adică, în măsura în care, la rândul nostru, vom ști să valorizăm familia tradițională. Dar s-a schimbat familia în prezent? *Nicidecum!* În ciuda transformărilor provocate de trecerea de la un tip de societate (bazată pe economie de subzistență) la alta (de consum), trăsăturile esențiale ale familiei tradiționale au rămas aceleași. În cadrul familial, tatăl este cel care, de obicei, îl învață pe copil cum trebuie să se descurce în viață. El întrupează arhetipul psihologic al autorității, oferindu-i copilului suportul necesar pentru o evoluție firească. Încrederea în sine copiii o dobândesc printr-o relație sufletească normală cu tatăl. Mama, în schimb, este garanta unei evoluții afective armonioase. Ea îl învață pe copil să iubească și să primească dragostea oferită de semenii săi. Și astăzi, ca și odinioară, bunul simț, rușinea, politețea și respectul, le învață copilul în primul rând în familie. Pentru un copil „tata” și „mama” nu sunt niște cuvinte goale de orice conținut, interschimbabile, ca „părinte 1” și „părinte 2”. Tata și mama sunt ființe diferite, care se manifestă diferit, care se raportează la el diferit și care îi oferă o hrană spirituală diferită. De aceea, suntem datori să păstrăm această diversitate creată de Dumnezeu, singura care ne poate oferi garanția unei vieți normale. Cunoșcând aceste valori ale familiei tradiționale, vom putea denumi astfel căsătoria ca uniune, nu dintre „soți”, ci între „un bărbat și o femeie”. Amin!

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI DESPRE CREDINȚA ORTODOXĂ

Întrebare: Invidia este un rău mare?

Răspuns: Invidia este unul dintre relele cele mai mari, din mai multe motive. Sfânta Scriptură ne poruncește să ne bucurăm cu cei care se bucură și să plângem cu cei care plâng (Romani 12, 15). Invidiosul ce face însă? Se bucură pentru nefericirea celui alt și plânge pentru fericirea celui alia. Domnul ne poruncește să-i iubim pe toți oamenii, chiar și pe vrăjmașii noștri (Matei 5, 44). Invidiosul, însă, nu numai că nu iubește pe vrăjmași, dar și pe rudeniile, pe prietenii și pe binefăcătorii lui, când îi invidiază, îi vede ca pe vrăjmași și vrea să-i vatame, precum Cain pe fratele său, Abel, și iudeii pe Iisus. Bucuria pentru nefericirea celui alt și tristețea pentru fericirea acestuia sunt sentimente diabolice prin excelență. Satana, Lucifer cel căzut, a adus în lume invidia, prima și principala răutate care-l caracterizează ca duh viclan. De altfel, din invidie i-a tras la cădere pe protopărinții noștri. Prin urmare, omul invidios este următorul cel mai credincios al diavolului și al demonilor. Este chiar mai rău decât ele, prin aceasta: duhurile viclene niciodată nu se invidiază unele pe altele. Subiectele invidiei lor sunt oamenii. Omul invidios însă își varsă veninul împotriva semenului său, care, deseori, este fratele, prietenul sau binefăcătorul lui.

Întrebare: Cum se vindecă omul de patima invidiei?

Răspuns: Vindecarea este simplă, este de ajuns ca omul să vrea în inima lui. Trebuie să cugete cât de mic, dar și cât de păcătos este, „pământ și cenușă” (Iov 42, 6). Cea mai mică suflare a mâniei lui Dumnezeu este de ajuns ca să-l gonească. Niciodată să nu uite omul că toate bunurile pe care le are sunt ale lui Dumnezeu, Căruia îi pricinuieste atâta tristețe, prin păcatele lui de zi cu zi. Prin asemenea cugetări se va smeri.

Întrebare: De ce ipocrizia este păcat mare?

Răspuns: Deoarece ipocritul, „grăiește aproapei lui cu pace, dar cele rele sunt în inima lui” (Psalm 27, 4). Este mai de preferat sabia vrăjmașului decât limba fățarnicului. Pe vrăjmaș poți să-l eviți, dar de linguseala fățarnicului cine poate să se izbăvească cu ușurință? Când te sărută, atunci te și trădează, când te slujește, atunci îți pregătește și pieirea. Când te laudă, atunci îți și pricinuieste răni ascunse. Așadar, nu este mare păcatul fățarniciei?

Întrebare: Care este bucuria cea adevărată?

Răspuns: Bucuria cea adevărată este cea pe care o dăruiește Duhul Sfânt (Galateni 5, 22; 1 Tesaloniceni 1, 6). Această bucurie nu provine din fericirea pământească deșartă și din desfătărea păcătoasă zilnică, ci din credința în Iisus Hristos și din nădejdea desfătării bunurilor viitoare, în împărăția Lui cerească.

Întrebare: Este mare puterea slavei deșarte?

Răspuns: Cât de mare este puterea slavei deșarte o înțelege doar cel care se luptă cu această patimă. Pentru că este lesne să nu caute cineva laude când nu i se dau, dar este foarte greu să nu se bucure de acestea, când i se adresează.

Întrebare: Ce este harul?

Răspuns: Harul este o energie necreată ce emană din Dumnezeu și care se împărtășește celor ce cred în El prin mijlocirea episcopilor și preoților. (va urma)

† PROGRAM LITURGIC †

ZIUA	ORA	SLUJBE / ACTIVITĂȚI
Miercuri 10 octombrie	17 ⁰⁰	Paraclisul Sf. Icoane Portărița
Vineri 12 octombrie	17 ⁰⁰	Taina Sfântului Maslu
Sâmbătă 13 octombrie	7 ⁰⁰	Sf. Liturghie, pomenirea morților
	17 ⁰⁰	Vecernie cu litie la Biserica „Cuvioasa Parascheva”
Duminică 14 octombrie	7 ⁰⁰	Utenia și Sfânta Liturghie
	11 ⁰⁰	Program de bibliotecă
	18 ⁰⁰	Vecernie cu litie

Minciuna și adevărul

Într-o zi minciuna și adevărul s-au întâlnit. Minciuna i-a spus adevărului: „Bună dimineața!”. Și adevărul a verificat dacă într-adevăr e o zi bună. S-a uitat în sus, nu a văzut nori de ploaie, mai multe păsări au cântat și văzând că într-adevăr era o zi bună, i-a răspuns minciunii: „Bună dimineața!”. „Este prea cald azi”, zise minciuna. Și adevărul văzu că minciuna a spus adevărul. Minciuna apoi i-a invitat pe adevăr să se scalde în râu. Și-a scos hainele, a sărit în apă și i-a spus: „Să știi că apa e minunată!”. Și de îndată ce adevărul a sărit în râu, cum era de așteptat, minciuna a ieșit din apă, s-a îmbrăcat în hainele adevărului și a plecat. Adevărul, în schimb a refuzat să se îmbrace în hainele minciunii și, pentru că n-avea de ce să-i fie rușine, a plecat dezbrăcat pe stradă. Așa se face că, în ochii altor oameni, este mai ușor de acceptat minciuna îmbrăcată în adevăr, decât adevărul gol-goluț.

Șoimul și cioara

Un pustnic a văzut odată într-o pădure un șoim. Pasărea ducea spre cuibul său o bucată de pâine. Sfarâmă pâinea în bucățele mici și începu să hrănească cu ea un pui de cioară rănit. Pustnicul se minună de faptul că un șoim hrănea un pui de cioară și se gândi: „Dumnezeu mi-a dat un semn. El nu uită nici măcar un pui de cioară rănit. Dumnezeu a făcut ca acel șoim înspăimântător să hrănească o pasăre lipsită de ocrotire dintr-o altă specie. Înțeleg de aici cum Dumnezeu dă tuturor ființelor cele de care au nevoie, și noi ne preocupăm într-atât de noi înșine... De acum încolo voi înceta să mai am grijă de mine! Dumnezeu m-a făcut să pricep ce am de făcut. Nu am să-mi mai caut de mâncare! Dumnezeu nu lasă în părăsire pe niciuna dintre creaturile sale: nu mă va abandona nici pe mine”. Zis și făcut! Se așeză acolo în pădure și nu se mai clinti din loc. Se ruga și iar se ruga; nu făcea nimic altceva. Rămase astfel timp de trei zile și trei nopți, fără a bea vreun strop de apă sau să ia vreo înghițitură de mâncare. După aceste zile, pustnicul era atât de slăbit, încât nu mai era în stare nici să ridice mâna. Cum era așa lipit de putere, adormi. Și iată că în vis i se arată un înger care îl privi cu tristețe și grăi: „Este adevărat că semnul era pentru tine. Dar tu trebuia să înveți a urma pilda șoimului, nu pe cea a ciorii!”.

Vântul și soarele

Vântul și soarele se certau, fiecare spunând despre sine că este mai puternic. S-au învoit ca acela dintre ei care va da jos șuba ciobanului ce tocmai urca muntele în acel moment, acela e mai puternic. Vântul a suflat cât a putut ca să-i smulgă șuba de pe umerii ciobanului. Dar, făcându-i-se frig, el și s-a înfășurat și mai strâns în șuba lui. A ieșit apoi soarele de după nor, împrăștiind în jur bunătațe și căldură, încât ciobanul s-a încălzit și și-a scos șuba. Atunci, soarele a strigat la vânt: „Ai văzut care dintre noi e mai puternic?”.

